

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України
«Про саморегулівні організації»

1. Обґрунтування необхідності прийняття проекту Закону України

Ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Україна задекларувала бажання впроваджувати політичні, соціально-економічні, правові та інституційні реформи, спрямовані, як на досягнення положень Угоди, так і на покращення якості життя українських громадян в усіх сферах суспільних відносин.

З цією метою в Україні активно впроваджується реформа децентралізації, що передбачає передачу державою повноважень органам місцевого самоврядування, що діють на тому рівні адміністративно-територіального устрою, на якому можливо і доцільно здійснювати такі повноваження з огляду на кадровий, фінансовий, інфраструктурний потенціал та ресурси, необхідні для реалізації повноважень на відповідному рівні.

Крім того, в Україні активно здійснюється реформа дерегуляції, спрямована на створення сприятливого середовища для розвитку та ведення бізнесу та інтеграції української економіки до спільного ринку ЄС.

Реалізація зазначених реформ об'єктивно супроводжується зниженням рівня контролю з боку держави за господарською діяльністю юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців, а також фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність.

Водночас, в результаті недобросовісної діяльності окремих юридичних та фізичних осіб, порушується право споживачів отримувати якісну продукцію та послуги.

Одним із найбільш ефективних варіантів вирішення окресленої проблеми є делегування на законодавчому рівні повноважень у сфері господарської та незалежної професійної діяльності саморегулівним організаціям, які на професійному рівні зможуть регулювати суспільні відносини у межах певної галузі без участі держави, що зробить надання послуг, виробництво товарів ефективнішим та якіснішим.

Станом на сьогодні в Україні діють більше 20 саморегулівних організацій у різних сферах суспільних відносин, серед яких такі саморегулівні організації професійного спрямування, як Національна асоціація адвокатів України, Нотаріальна палата України, Асоціація приватних виконавців України та ін.

У той же час, існують окремі сфери господарської та професійної діяльності, в яких саморегулювання недостатньо врегульоване або не врегульоване взагалі. Мова йде про саморегулювання у таких сферах діяльності як освіта, медицина, охоронна діяльність, рекламна діяльність, туризм, аграрна сфера тощо.

Необхідність визначення окремим законом загальних засад саморегулювання господарської та професійної діяльності, правових та організаційних засад утворення та діяльності саморегулювних організацій констатується і в Концепції реформування інституту саморегулювання в Україні, затвердженій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року №308-р.

Таким чином, основні проблеми саморегулювних організацій та саморегулювної діяльності залишаються невирішеними через відсутність у законодавстві єдиного підходу до процедур створення, функціонування та припинення діяльності саморегулювних організацій.

У зв'язку з цим виникає необхідність у прийнятті універсального закону, який би забезпечив правове підґрунтя для діяльності саморегулювних організацій як господарського, так і професійного саморегулювання.

2. Цілі та завдання прийняття акту

Метою та завданням законопроекту є формування законодавчого підґрунтя для створення саморегулювних організацій в Україні та забезпечення їх діяльності, а також вдосконалення правового регулювання діяльності існуючих саморегулювних організацій, що вже існують.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту акту

Проектом визначаються основні засади утворення, реєстрації, діяльності та припинення саморегулювних організацій, у тому числі ведення реєстру членів саморегулювної організації, фінансування і взаємовідносин саморегулювних організацій з державою та її органами тощо.

Проект також унормовує питання правового статусу саморегулювних організацій, їх прав і обов'язків, членства у саморегулювних організаціях.

Згідно з проектом, за предметом саморегулювання саморегулювні організації поділяються на організації професійного саморегулювання та організації господарського саморегулювання.

Проектом враховано основні критерії, характерні для всіх видів саморегулювних організацій, а також особливості окремих видів таких організацій.

Законопроектом передбачається надання саморегулювним організаціям низки прав у взаємовідносинах з державою та її органами, а також органами місцевого самоврядування.

Зокрема, передбачається встановити, що залучення представників саморегулювної організації до процесу розробки проектів законів, інших нормативно-правових актів, які стосуються статусу такої організації, її прав та обов'язків, сфери (виду) її діяльності, є обов'язковим.

Крім того, проектом передбачено внесення змін до ряду законодавчих актів: Кодексу України з процедур банкрутства, законів України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», спрямованих на вдосконалення їх діяльності в частині саморегулювання.

4. Стан нормативно-правової бази у сфері правового регулювання

Основними нормативно-правовими актами у даній сфері правового регулювання є Конституція України, Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікована із заявою Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII, Закон України «Про публічні електронні реєстри» від 18 листопада 2021 року № 1907-IX.

Прийняття законопроекту не потребує внесення змін до інших законодавчих актів України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація цього законопроекту не потребує додаткових витрат з державного чи місцевих бюджетів.

6. Прогноз результатів прийняття проекту Закону України

Прийняття закону забезпечить законодавчу основу для створення та належного функціонування саморегулювних організацій в Україні. Діяльність відповідних саморегулювних організацій професійного та господарського спрямування забезпечить сталість регулювання суспільних відносин, сформує належні правові звичаї у межах певної галузі, а також сприятиме побудові громадянського суспільства в Україні та реалізації права громадян України отримувати якісну продукцію та послуги.

Народні депутати України

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Ключко Андрій Андрійович
Сертифікат: 3ED5083160DBC59B04000009CBF1100EFD11F00
Дійсний до: 30.08.2023 14:53:35

Апарат Верховної Ради України
№ 80д9/1-2022/28622 від 01.02.2022

821681